

De kracht van de beperking

RECENSIE EXPO Philippe Van Snick bouwde een oeuvre op rond een methode. Welke vrijheid hij daardoor kreeg, toont het Smak in een verrassend sterk overzicht.

De kunstenaar Philippe Van Snick (1946-2019) bezat de ingesteldheid van een onderzoeker en de gevoeligheid van een dichter. Met eenvoudige materialen en een gereduceerde beeldtaal peilde hij naar poëzie in de strikte orde van rekenkundige reeksen of geometrie.

Hoe hij in de wereld stond, toont het Smak al in een eerste zaal. Ze is gewijd aan de dynamische krachten die hij toedichtte aan ellipsen en spiralen. Een kleine sculptuur in ijzerdraad neemt de vorm aan van een zelfportret als *Seismograaf*. Wat verderop staat *Territorium*, een terugkerend element in veel van zijn tentoonstellingen. De houten staak, 183 centimeter hoog, is gebaseerd op de ideale mensenmaat zoals de architect Le Corbusier die hanteerde. Het was ook de lichaamslengte van de kunstenaar.

Van Snick begon vormelijk en nogal schools. Hij tastte ruimtelijke mogelijkheden af via lijnen en te verbinden punten, onder meer in fotoreeksen. Voor zijn artistieke onderzoek zocht hij naar een 'innerlijke ruggengraat', een consequente methode die toch variabel en open genoeg was. In de jaren 60 en 70 vond hij daarmee aansluiting bij de seriële muziek en bij de conceptuele kunst, die houvast zochten in wetenschappelijke systematiek. Al vroeg pikte hij het decimale stelsel op als leidraad. Vederlicht en grappig is bijvoorbeeld zijn constellatie van tien maal tien kopspeldjes, die hij in evenveel varianten op de muur prikte. Hij noemde het werk uit 1974 *Epingles de signalisation (bleu)*.

Tien kleuren

Uiteindelijk zou hij zijn praktijk uitbouwen als een open systeem van kleur en vorm. Hij beperkte zijn oeuvre tot tien kleuren: de

Eilanden, 2016. © Dirk Pauwels

primaire kleuren rood, geel en blauw, de mengkleuren groen, oranje en paars, de 'niet-kleuren' wit en zwart, en de 'materiële kleuren' goud en zilver. Vanaf 1984 voegde hij aan dat beperkte palet nog een kleurenpaar 'ontgrenzers' toe: lichtblauw, dat hij telkens met zwart combineerde om dag en nacht op te roepen. En meteen ook het element van de verbeelding.

Zaal na zaal krijg je verrassende voorbeelden van hoe de kunstenaar dat strakke kader naar zijn hand zette in een waaier aan speelse varianten en toepassingen, en dat in verschillende media en formaten. Je ziet dit werk ook aanleunen bij internationale stromingen. Net als On Kawara was Van Snick gefascineerd door het vastleggen van de tijd. In zijn installatie *Ping pong* uit 1972, met filmbeelden van een partijtje en

Zaal na zaal krijg je verrassende voorbeelden van hoe de kunstenaar het strakke kader naar zijn hand zette in een waaier aan speelse varianten

van de scores, zie je hoe Van Snick een tijdsverloop abstraheert.

In veel werken ontmoeten het organische en het geometrische elkaar. Planten en natuurelementen duiken geregeld op. De kleurrijke zeilen die boven de inkomhal zweven en een dynamische werveling uitbeelden, ontstonden in zijn tuin.

Het meeste indruk maken de stukken die aansluiten bij mini-

mal art. Zoals *Kleurmachine* (1979), waarin Van Snick met verticale banen zijn polychrome palet introduceert. Of de gigantische muurpuzzel *Destabilisé-ré* (1985), die de uitbraakpogingen van de vorm oproept. Ook het recente vloerbeeld *Eilanden* (2016) voert zowel naar poëzie als naar onrust en ontregeling.

De afzonderlijke werken krijgen alle ruimte. Via doorkijkjes merk je ook de consistentie van dit oeuvre op: hoe authentiek en persoonlijk, hoe rijk en interdisciplinair het is. Door zijn speelse fijnzinnigheid en beeldkwaliteit doorpriket het keer op keer de rigiditeit van de opgelegde methode.

Geert Van der Speeten

Philippe Van Snick,
Dynamic project

Smak, Gent, tot 5 maart 2023.

★★★★☆